

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Evy Šonkové a soudců Mgr. Tomáše Kocourka a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **Ing. J. F.**, proti žalovanému: **Krajský úřad Libereckého kraje**, se sídlem U Jezu 2a, Liberec, proti nečinnosti žalovaného, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočky v Liberci ze dne 3. 5. 2023, č. j. 59 A 25/2023-22,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Nejvyšší správní soud obdržel ve shora označené věci dne 19. 5. 2023 kasační stížnost, kterou žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti v záhlaví uvedenému usnesení, jímž Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci odmítl žalobcovu žalobu na ochranu proti nečinnosti Krajského úřadu Libereckého kraje pro nepřipustnost, protože žalobce před podáním žaloby bezvysledně nevyčerpal prostředky ochrany proti nečinnosti, které mu nabízí správní řád.

[2] Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 24. 5. 2023, č. j. 2 As 154/2023-9, stěžovatele vyzval, aby ve lhůtě patnácti dnů od doručení usnesení i) zaplatil soudní poplatek za kasační stížnost, a ii) předložil plnou moc udělenou advokátovi k zastupování v řízení o kasační stížnosti, nebo aby prokázal, že má vysokoškolské právnické vzdělání. Stěžovatel byl v tomto usnesení zároveň poučen, že pokud ve stanovené lhůtě neprokáže splnění podmínky zastoupení advokátem podle § 105 odst. 2 s. ř. s., soud kasační stížnost odmítne. Toto usnesení bylo stěžovateli doručeno dne 26. 5. 2023.

[3] Stěžovatel reagoval na výše uvedenou výzvu přípisem ze dne 29. 5. 2023. V něm požádal o osvobození od soudních poplatků. Zároveň uvedl, že vysokoškolské právnické vzdělání nemá, nicméně požádal o prominutí povinného zastoupení advokátem, neboť podle něj v dané věci nejde o složitou právní problematiku a sám má 20 let praxe v oboru (byl

účastníkem či zmocněncem v řadě soudních řízení). Nepožádal o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti.

[4] Nejvyšší správní soud stěžovatele přípisem ze dne 31. 5. 2023, č. j. 2 As 154/2023-18, vyzval k doložení majetkových poměrů za účelem posouzení jeho žádosti o osvobození od soudních poplatků a poučil jej, že prominout advokátní přímus v řízení o kasační stížnosti není možné. Vyzval stěžovatele, aby ve lhůtě 10 dnů od doručení přípisu buďto požádal soud o ustanovení zástupce, anebo aby v téže lhůtě předložil plnou moc udělenou advokátovi pro řízení o kasační stížnosti. Stěžovatele poučil, že v případě, že neučiní ani jedno z právě uvedeného, soud odmítne kasační stížnost podle § 46 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 120 s. ř. s.

[5] Stěžovatel sice dne 10. 6. 2023 doložil své majetkové poměry, nicméně k otázce zastoupení advokátem se nijak nevyjádřil, plnou moc udělenou advokátovi soudu nedoložil. K dané otázce se nevyjádřil ani v replice k vyjádření žalovaného, která byla soudu doručena dne 12. 6. 2023.

[6] Podle § 105 odst. 2 s. ř. s. stěžovatel *musí* být zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel (...) vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

[7] Stěžovatel byl opakovaně poučen o povinnosti být v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem. V průběhu řízení však vyjádřil pouze domněnku, že jeho věc není právně složitá, proto nepotřebuje advokáta a požádal o prominutí podmínky povinného zastoupení. Na poučení Nejvyššího správního soudu, že povinnost být zastoupen advokátem nelze prominout, nereagoval.

[8] Povinnost být v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem sice představuje překážku přístupu k soudu, nicméně podle ustálené judikatury se jedná o legitimní požadavek (viz usnesení NSS ze dne 24. 1. 2005, č. j. 2 Afs 77/2004-85, a ze dne 11. 7. 2012, č. j. 1 Ans 3/2012-34, dále srov. stanovisko Ústavního soudu ze dne 8. 10. 2015, sp. zn. Pl. ÚS 42/15-st.). Ve zmíněném usnesení č. j. 1 Ans 3/2012-34 Nejvyšší správní soud uvedl: „V kasačním řízení se spor vede zpravidla o výklad práva, přičemž shromáždění relevantní argumentace pro kasační soud vyžaduje vysokou orientaci ve stovkách právních předpisů a též velmi dobrou znalost judikatury nejvyšších soudů. Zastoupení stěžovatele právním profesionálem se proto v tomto ohledu jeví jako velmi účinný prostředek hájení práv stěžovatele, který by měl vést k rychlému a jasnému soudnímu rozhodování. Kromě toho garantuje povinné zastoupení advokátem vyšší stupeň objektivní stěžovatele, neboť advokát je zpravidla schopen učinit si od věci potřebný odstup a zvolit taktiku odpovídající danému případu. Nezanedbatelná je též role advokáta jako určitého filtru kasačních stížností, neboť dobrý advokát by měl být schopen účastníka řízení poučit o zbytečnosti podání kasační stížnosti v konkrétním případě, je-li již věc v neprospěch účastníka vyjudikována nebo není-li z jiných důvodů ani malá šance na úspěch před kasačním soudem.“ Judikatura sice dovodila některé výjimky, kdy v řízení o kasační stížnosti nemusí být stěžovatel zastoupen advokátem (např. je-li předmětem řízení procesní usnesení, jímž se nekončí řízení před krajským soudem, viz usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014-19), o žádný z těchto případů se v nyní posuzované věci nejedná. Jakkoliv se stěžovateli může zdát, že se v dané

pokračování

věci jedná o triviální otázku, k níž není potřebná právní pomoc poskytovaná advokátem, nepředstavuje tento jeho subjektivní postoj k předmětu řízení před Nejvyšším správním soudem relevantní hledisko, pro nějž by nebylo třeba trvat na splnění podmínky dle § 105 odst. 2 s. ř. s. Dlouholetou účastí v různých soudních řízeních nemohl stěžovatel nabýt vysokoškolské právnické vzdělání vyžadované právními předpisy k výkonu advokacie, proto se na něj vztahuje podmínka zastoupení advokátem.

[9] Lhůta, kterou Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 24. 5. 2023, č. j. 2 As 154/2023-9, stěžovateli určil k doložení plné moci, uplynula dne 12. 6. 2023 (doručeno mu bylo 26. 5. 2023). Téhož dne uplynula i desetidenní lhůta, kterou Nejvyšší správní soud určil stěžovateli k doložení plné moci podruhé (přípis ze dne 31. 5. 2023, č. j. 2 As 154/2023-18, byl stěžovateli doručen dne 2. 6. 2023). Stěžovatel však ve lhůtě (ani po jejím marném uplynutí) plnou moc udělenou advokátovi nedoložil.

[10] Podle § 35 odst. 10 s. ř. s. věta první před středníkem navrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu *na návrh* ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát.

[11] Z právě citovaného ustanovení je zřejmé, že ustanovit advokáta může Nejvyšší správní soud pouze na výslovný návrh stěžovatele, nikoliv z vlastní vůle. Žádost stěžovatele o prominutí povinnosti být zastoupen advokátem nelze vyložit jako návrh na ustanovení zástupce – z žádosti je zjevný pouze názor stěžovatele, že advokáta nepotřebuje. Nejvyšší správní soud tedy nemohl stěžovateli ustanovit zástupce z řad advokátů pro řízení o kasační stížnosti, protože to stěžovatel nenavrhoval.

[12] Nejvyšší správní soud se nezabýval obsahem listin, které stěžovatel předložil soudu k doložení svých majetkových poměrů. Případná opodstatněnost jeho žádosti o osvobození od soudních poplatků by nezměnila ničeho na nesplnění podmínky dle § 105 odst. 2 s. ř. s.

[13] Stěžovatel ve stanovené lhůtě neodstranil nedostatek spočívající v neprokázání zastoupení advokátem. Nenavrhoval ani, aby mu soud advokáta ustanovil. Bez předložení plné moci udělené advokátovi pro řízení o kasační stížnosti není možné v řízení pokračovat. Proto Nejvyšší správní soud kasační stížnost podle § 46 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 120 s. ř. s. odmítl.

[14] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud za použití § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť kasační stížnost byla odmítnuta.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. června 2023

Mgr. Eva Šonková
předsedkyně senátu